

CAF 11: Stand van zaken m.b.t. maatregelen om te voorkomen dat dit andere ouders kan overkomen

Zoals toegezegd in de Kamerbrief d.d. 15 november 2019

“Oplossing voor de CAF 11-ouders, reconstructie handelwijze CAF en maatregelen om herhaling te voorkomen”

6/26/2023

Kamerbrief 15 nov – onderdeel B

- Mijn ambitie is om de toeslagenorganisatie om te vormen tot een uitvoeringsorganisatie die de burger centraal stelt, betrouwbaar is en vakmanschap toont.
- De voortgang van de maatregelen zal ik nauwgezet monitoren en ik zal medio 2020 een audit laten uitvoeren naar de stand van zaken.

(P. 6)

1. Verbeteren van cultuur en vaardigheden

- Extern onderzoek
- Cultuurprogramma, waaronder ook de wijze van omgaan met signalen van medewerkers (klokkenluiders)
- Leidinggevenden en medewerkers dienen conflicterende situaties te kunnen herkennen en een belangenafweging te kunnen maken. Er moet nadrukkelijk naar het individuele belang van de toeslaggerechtigde worden gekeken. Hiertoe zal Toeslagen in kaart brengen hoe de competenties en beschikbaarheid van medewerkers die dergelijke afwegingen kunnen maken kunnen worden vergroot.

2. Meer maatwerk in dienstverlening

- Verbetertraject samen met SZW, ingezet in 2018
- Kinderopvangtoeslag-app
- Maatregelen als periodiek notificeren en het actief begeleiden van burgers met hoge terugvorderingen worden ook aanbevolen voor de andere toeslagen. Het thema maatwerk krijgt daarmee, meer dan in het verleden, de aandacht in de gesprekken tussen de departementale opdrachtgevers en opdrachtnemers in de uitvoering.

3. Betere juridische waarborgen

- Juridische kennis moet in alle teams bij Toeslagen voldoende gewaarborgd worden.
- Als niet duidelijk is hoe op een juiste manier met een dilemma in de uitvoering moet worden omgegaan, tijdig escaleren.
- Benoeming van medewerkers die de juridische en de vaktechnische lijnen moeten borgen binnen Toeslagen.
- De volgende stap is dat alle uitvoerende teams bij Toeslagen goed op deze lijnen zijn en worden aangesloten. Geldt ook voor data-specialisten.
- Toeslagen maakt niet meer zelfstandig risico-selecties en data-analyses; dit komt onder verantwoordelijkheid en aansturing van de centrale data-afdeling te liggen.

4. Vermindering van complexiteit en verbetering van de aansturing van de Belastingdienst

- Onderzoek naar de vraag of en hoe het verkleinen en vereenvoudigen van de Belastingdienst door het op- of afsplitsen, ontvlechten of op (grotere) afstand zetten van onderdelen de organisatie effectiever maakt.
- De eerste fase van het onderzoek zal op korte termijn starten en worden uitgevoerd door ABD TOPConsult. Kamer wordt op de hoogte gebracht van de uitkomsten daarvan.

5. Naar responsieve wet- en regelgeving

- Een meer proportionele benadering bij het vaststellen van de kinderopvangtoeslag. Het onderzoek naar de mogelijkheden hiertoe was al in gang gezet en de uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak zullen hierbij worden betrokken. Dit kan het benodigde maatwerk bieden bij hoge terugvorderingen. Daarnaast wordt onderzocht of het binnen het Toeslagensysteem mogelijk is om in bijzondere omstandigheden te bezien in welke gevallen derden of facilitators aansprakelijk kunnen worden gesteld en deze aansprakelijkheid niet neer te leggen bij de ouders. In dit onderzoek worden ook de signalen meegenomen uit het Zwartboek (Leijten). Begin volgend jaar volgt een brief aan de Kamer over het Zwartboek.

6. Heroverweging en pauzeknop invordering

- Het gehanteerde beleid ten aanzien van opzet/grove schuld zal worden heroverwogen. Daarbij wordt ten minste gekeken naar de intern gehanteerde doelmatigheidsgrens van € 10.000 en de toets bij de opzet/grove schuld-kwalificatie. Ook wordt daarin meegenomen of voor deze kwalificatie kan worden aangesloten bij een onherroepelijk geworden vergrijpboete die is opgelegd of een ingestelde strafrechtelijke vervolging in de fase waarin het recht op de toeslag is vastgesteld. De Auditdienst Rijk (ADR) zal in zijn onderzoek ook aandacht schenken aan opzet/grove schuld-kwalificaties die in het verleden zijn gegeven.
- Tijdens het wetgevingsoverleg van 4 november 2019 is toegezegd de “pauzeknop” te hanteren. Deze toezegging is nader toegelicht in de brief aan de Kamer van 8 november 2019.

7. Herzien van fraudebeleid Belastingdienstbreed

- Naar aanleiding van de CAF-11 kwestie wordt de fraudeaanpak verbeterd en de naleving van de afspraken die er gemaakt zijn ten aanzien van vastleggingen en dossiervorming gecontroleerd.
- Er moet duidelijk worden vastgelegd welke beslissingen in een dossier zijn genomen en waarom deze beslissingen zijn genomen.
- In de verschillende fases van onderzoek, vanaf de controles van feiten en omstandigheden van risico's tot het corrigeren of vervolgen bij opzettelijke fouten, zijn er protocollen ten aanzien van dossiervorming en toezicht. Om de dossieropbouw te verbeteren zal opnieuw worden gekeken naar het handboek controle, waarin onder meer de dossieropbouw en verslaglegging worden beschreven en daarin zal worden meegenomen hoe de naleving daarvan kan worden verbeterd.